

Trening metacognitiv (TMC)

TMC 7 B – Concluzii pripite II

© Moritz & Drechsel (2|23)

www.uke.de/mct

Folosirea ilustrațiilor a fost aprobată de artiștii sau de proprietarii drepturilor pentru ilustrațiile respective. Detalii privitoare la artiști sau titluri se găsesc la sfârșitul prezentării.

Concluzii pripite

Noi luăm decizii adesea fără să cunoaștem “tot adevărul”.

- Motive/avantaje: ???
- Dezavantaje: ???

Concluzii pripite

Noi luăm decizii adesea fără să cunoaștem “tot adevărul”.

- Motive/avantaje: economisim timp, siguranță, arată competență (se spune “mai bine o decizie greșită decât nici una”)
- Dezavantaje: ???

Concluzii pripite

Noi luăm decizii adesea fără să cunoaștem “tot adevărul”.

- Motive/avantaje: economisim timp, siguranță, arată competență (se spune “mai bine o decizie greșită decât nici una”)
- Dezavantaje: riscuri, decizii greșite cu urmări grave...

Concluzii pripite

În ce situații tragem concluzii fără să verificăm toate informațiile?

Când ?	Exemplu
...o problemă este extrem de complexă	???
...avem experiențe anterioare de la care putem generaliza	???
...nu depinde mult de o decizie	???

Concluzii pripite

În ce situații tragem concluzii fără să verificăm toate informațiile?

Când ?	Exemplu
...o problemă este extrem de complexă	Cumpărarea unei mașini: este imposibil să comparăm toate modelele respectiv să ținem cont de toate caracteristicile unei mașini auto (printre altele prețul, consumul). Este necesar să facem o selecție.
...avem experiențe anterioare de la care putem generaliza	???
...nu depinde mult de o decizie	???

Concluzii pripite

În ce situații tragem concluzii fără să verificăm toate informațiile?

Când ?	Exemplu
...o problemă este extrem de complexă	Cumpărarea unei mașini: este imposibil să comparăm toate modelele respectiv să ținem cont de toate caracteristicile unei mașini auto (printre altele prețul, consumul). Este necesar să facem o selecție.
...avem experiențe anterioare de la care putem generaliza	prejudecățile pot să determine generalizări (cum se spune “cunoști unul, îi cunoști pe toți”).
...nu depinde mult de o decizie	???

Concluzii pripite

În ce situații tragem concluzii fără să verificăm toate informațiile?

Când ?	Exemplu
...o problemă este extrem de complexă	Cumpărarea unei mașini: este imposibil să comparăm toate modelele respectiv să ținem cont de toate caracteristicile unei mașini auto (printre altele prețul, consumul). Este necesar să facem o selecție.
...avem experiențe anterioare de la care putem generaliza	prejudecățile pot să determine generalizări (cum se spune “cunoști unul, îi cunoști pe toți”).
...nu depinde mult de o decizie	laurt, șosete etc...

Concluzii pripite “în acțiune”

Domeniu	Exemplu
<p>Griji exagerate despre sănătate (panică/ hipocondrie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Persoane care își fac griji exagerate despre sănătatea lor sunt convinse că anumite simptome fără importanță (cum ar fi o aluniță) prevestesc o boală severă (de exemplu cancer de piele). • Persoane cu atacuri de panică sunt convinși că anumite semnale ale corpului fără importanță deosebită (de exemplu bătăi accelerate de inimă) sunt indicii ale unei boli grave (de exemplu infarct).

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

(pentru exerciții alternative vezi la sfârșitul prezentării)

Există o legătură între marca de țigări “Lucky Strike” și bomba nucleară asupra orașului Hiroshima?

Legenda	Argumente pro și contra	“Dovada”
<p>Din cauza desenului de pe pachetul de țigări “Lucky Strike”, există zvonuri că între “Lucky Strike” și aruncarea bombei atomice asupra Hiroshimei (Japonia) ar exista o legătură.</p>	<p>Pro: ???</p> <p>Contra: ???</p>	 <p>Steagul Japoniei</p>

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Există o legătură între marca de țigări “Lucky Strike” și bomba nucleară asupra orașului Hiroshima?

Legenda	Argumente pro și contra	“Dovada”
<p>Din cauza desenului de pe pachetul de țigări “Lucky Strike”, există zvonuri că între “Lucky Strike” și aruncarea bombei atomice asupra Hiroshimei (Japonia) ar exista o legătură.</p>	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Steagul Japoniei este reprezentat de un cerc roșu pe fond alb – asemănător desenului de pe pachetul de țigări.. • Cercul auriu ar putea să reprezinte contaminarea radioactivă. • “Lucky Strike” poate să fie tradus ca “atac reușit/datorit norocului”. • Lucky Strike a schimbat pachetul de țigări în al Doilea Război Mondial: fondul alb a fost înainte de acesta verde. <p>Contra: ???</p>	 <p>Steagul Japoniei</p>

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Există o legătură între marca de țigări “Lucky Strike” și bomba nucleară asupra orașului Hiroshima?

Legenda	Argumente pro și contra	“Dovada”
<p>Din cauza desenului de pe pachetul de țigări “Lucky Strike”, există zvonuri că între “Lucky Strike” și aruncarea bombei atomice asupra Hiroshimei (Japonia) ar exista o legătură.</p>	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> Steagul Japoniei este reprezentat de un cerc roșu pe fond alb – asemănător desenului de pe pachetul de țigări.. Cercul auriu ar putea să reprezinte contaminarea radioactivă. “Lucky Strike” poate să fie tradus ca “atac reușit/datorit norocului”. Lucky Strike a schimbat pachetul de țigări în al Doilea Război Mondial: fondul alb a fost înainte de acesta verde. <p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cercul auriu a fost și pe pachetul vechi. Pachetul s-a schimbat din motive de comercializare deja în anii 1940/1941. Însă aruncarea bombei nucleare a avut loc abia în anul 1945. Marca “Lucky Strike” provine din timpurile căutătorilor de aur și numele a fost înregistrat în anul 1871. Pe tabachere din aceste timpuri se află un ciocan care arată în direcția cerului ca simbol pentru norocul (“lucky strike”) unui căutător de aur. 	<p>“Dovada”</p> <p>Steagul Japoniei</p>

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Există o legătură între marca de țigări “Lucky Strike” și bomba nucleară asupra orașului Hiroshima ?

Nu!

Cum se nasc astfel și alte teorii conspirative?

???

Cum se nasc astfel și alte teorii conspirative?

- Sunt mai captivante decât realitatea!
- Se bazează pe declarații greu de verificat (de exemplu pachetul reprezintă Japonia și cercul auriu contaminarea radioactivă) în care unele persoane naive cred.
- Explicații alternative se ascund (de exemplu că “lucky strike” poate să însemne “lovitură norocoasă” în sensul unei descoperiri deosebite).
- Astfel de legende scot fapte din contextul lor (pachetul a fost modificat în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, însă acest fapt nu este un argument în favoarea legendei).

Cum se nasc astfel și alte teorii conspirative?

- Există multe exemple în istorie, în care minorități au fost făcute responsabile pentru situații incontrollable ori catastrofe. În evul mediu evrei sau “vrăjitoare” au fost învinuiți pentru recolte sărace.
- Astfel de învinuiri simple reprezintă un ventil pentru furia populației și dau un sentiment fals de a controla anumite situații.

Cu ce scop?

- Studii arată că multe (însă nu toate!) persoane cu psihoză au tendința de a trage concluzii pripite bazându-se pe informații puține. Acest mod conduce des la concluzii greșite în comparație cu un mod, în care se ține cont de toate informațiile.

Cu ce scop?

- Studii arată că multe (însă nu toate!) persoane cu psihoză au tendința de a trage concluzii pripite bazându-se pe informații puține. Acest mod conduce des la concluzii greșite în comparație cu un mod, în care se ține cont de toate informațiile.
- Percepția realității este deformată pentru multe (însă nu toate!) persoane cu psihoză. Interpretări de neconceput sunt luate în considerare.

Felul în care tragerea de concluzii pripite favorizează evaluări greșite în psihoză – exemple

Eveniment	Evaluarea în psihoză	Alte explicații
Mâncarea are un gust ciudat.	Otrăvire	Gătit prost, ingrediente expirate...
Prietena miroase altfel când vine acasă.	Convingerea că are o afacere cu altcineva.	Prietena are un parfum nou și așteaptă mai degrabă complimente decât reproșuri!
La radio auziți de mai multe ori “Hero” (rom. erou) cântat de Mariah Carey.	Semnal secret că sunteți predestinat să salvați lumea.	Stația de radio este specializată pe muzică pop.

Poate cineva să ne descrie pe scurt din experiența proprie?

Exerciții

- În exercițiile următoare veți vedea tablouri clasice. Încercați să identificați titlul corect și să excludeți titlurile false.

Exerciții

- În exercițiile următoare veți vedea tablouri clasice. Încercați să identificați titlul corect și să excludeți titlurile false.
- Discutați argumente *pro și contra* pentru fiecare titlu.

Exerciții

- În exercițiile următoare veți vedea tablouri clasice. Încercați să identificați titlul corect și să excludeți titlurile false.
- Discutați argumente *pro și contra* pentru fiecare titlu.
- Vă rugăm să exprimați și gradul vostru de încredere.

Exerciții

- În exercițiile următoare veți vedea tablouri clasice. Încercați să identificați titlul corect și să excludeți titlurile false.
- Discutați argumente *pro și contra* pentru fiecare titlu.
- Vă rugăm să exprimați și gradul vostru de încredere.
- Fiți atenți ce detalii sunt clare indicii pentru/împotriva anumitor titluri.

- a. Știre bună
- b. Copil tot
- c. Ordin de chemare
- d. Mesaj trist

- a. Știre bună
- b. Copil tot
- c. Ordin de chemare
- d. Mesaj trist
(Peter Fendi, 1838)

- a. Educare
- b. Supă în mânăstire
- c. Înainte de slujba
- d. Convertirea bisericească

- a. Educare
- b. Supă în mânăstire
(Anton Mangold, 1888)
- c. Înainte de slujba
- d. Convertirea bisericească

- a. Războiul
- b. Vestea despre sosirea lui Isus
- c. Calul cel negru
- d. Calul de legănat

- a. Războiul
(Henri Julien F. Rousseau, 1894)
- b. Vestea despre sosirea lui Isus
- c. Calul cel negru
- d. Calul de legănat

- a. Otrăvirea
- b. De l-am luat de bărbat?
- c. Sinucidere
- d. Mamă disperată

- a. Otrăvirea
- b. De l-am luat de bărbat?
(Murray, ca. 1940)
- c. Sinucidere
- d. Mamă disperată

- a. Răscoală
- b. Zi de piață
- c. Țară unde curg lapte și miere
- d. Jocuri de copii

- a. Răscoală
- b. Zi de piață
- c. Țară unde curg lapte și miere
- d. Jocuri de copii
(Pieter d. ă. Bruegel, 1560)

Opțional: videoclip

Opțional: pe pagina următoare se găsesc videoclipuri care se preocupă cu tema actuală:
http://www.uke.de/mct_videos

După ce vedeți videoclipurile puteți să discutați ce legătură au cu tema actuală.

[pentru cei care conduc grupa:

unele videoclipuri au un limbaj care nu este adecvat pentru toate persoanele din culturi diverse. Selectați înainte videoclipurile care se potrivesc.]

- a. Joc de noroc interzis
- b. Trișătorul cu asul caro
- c. Mixtura de otrăvi
- d. Contesa mizează casa și curtea

- a. Joc de noroc interzis
- b. Trișătorul cu asul caro
(Georges de la Tour, 1630)
- c. Mixtura de otrăvi
- d. Contesa mizează casa și curtea

- a. Devastând cimitirul
- b. Doi bărbați contemplând luna
- c. Vânători de vampiri
- d. Eclipsă de soare

- a. Devastând cimitirul
- b. Doi bărbați contemplând luna
(Caspar David Friedrich, 1819)
- c. Vânători de vampiri
- d. Eclipsă de soare

- a. Odihnă la marginea pădurii
- b. Evadarea
- c. La capătul puterilor
- d. Răniții

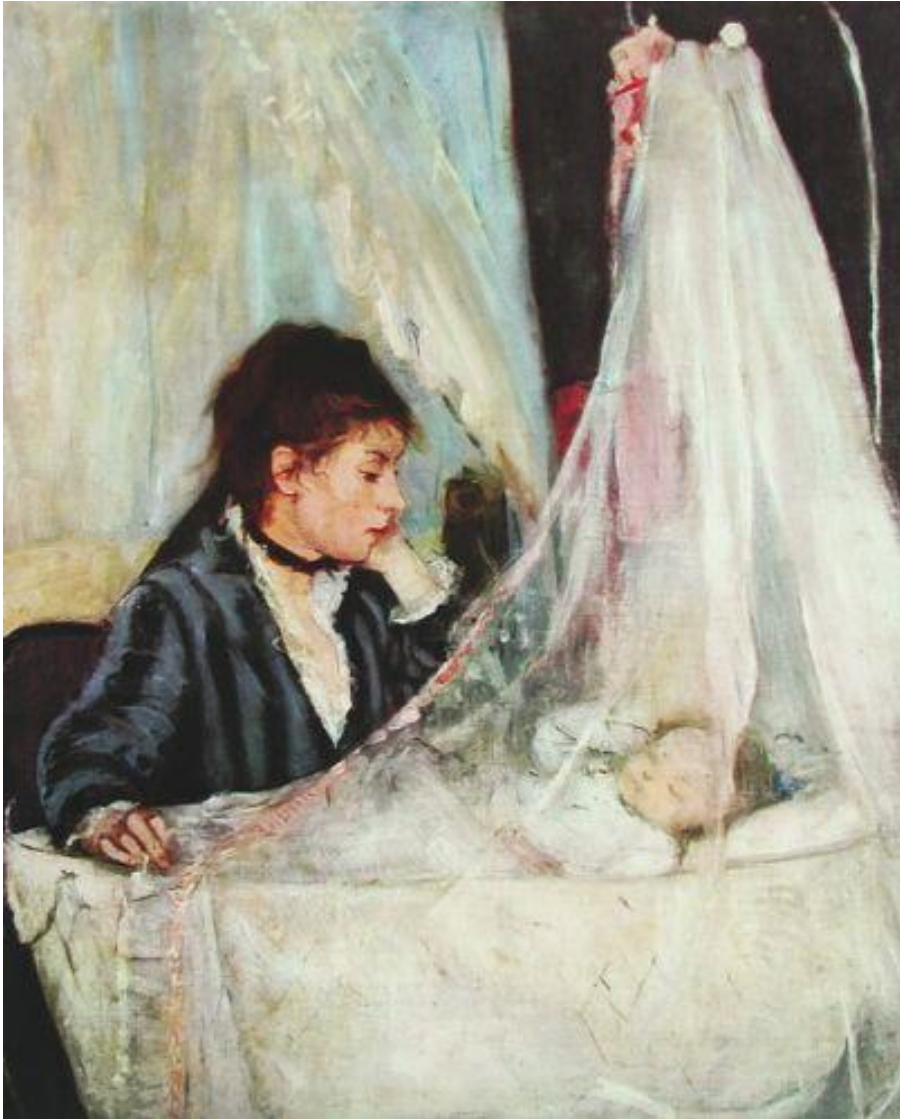
- a. Odihnă la marginea pădurii
(Ferdinand Georg Waldmüller, 1793-1865)
- b. Evadarea
- c. La capătul puterilor
- d. Răniții

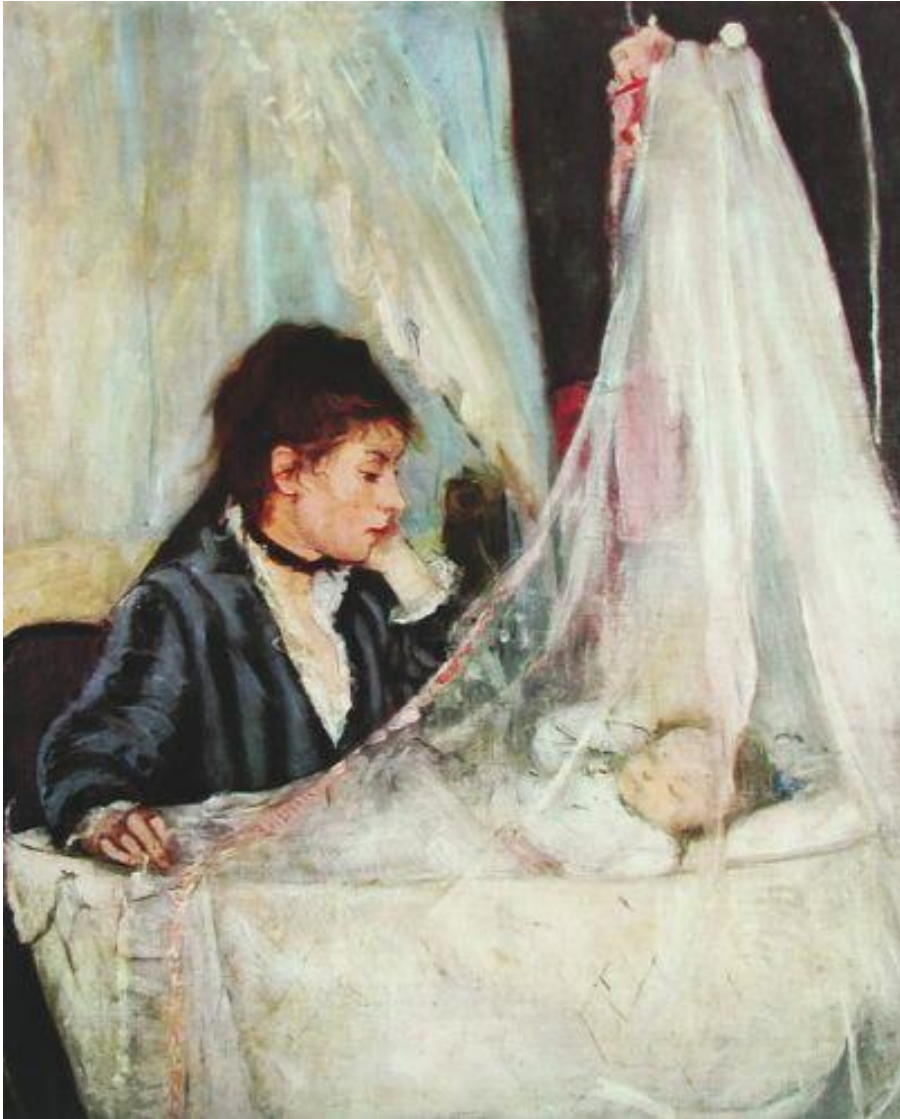
- a. Ultima masă
- b. Hrănind iepurii
- c. Camarazi de joacă
- d. Duminica paștelui

- a. Ultima masă
- b. Hrănind iepurii
(Felix Schlesinger, 1833-1910)
- c. Camarazi de joacă
- d. Duminica paștelui

- a. Briză de moarte
- b. Copil pe moarte
- c. Cântec de adormit
- d. Mamă lângă leagăn

- a. Briză de moarte
- b. Copil pe moarte
- c. Cântec de adormit
- d. Mamă lângă leagăn
(Morisot Berthe, 1872)

- a. Invitație la dans
- b. Masaj
- c. Îmbrăcatul
- d. Hoț în flagrant

- a. Invitație la dans
- b. Masaj
- c. Îmbrăcatul
(Joseph Caraud, 1868)
- d. Hoț în flagrant

- a. Femei alcoolizate
- b. Reanimare
- c. Spălătoarele de rufe
- d. Călcătoarele

- a. Femei alcoolizate
- b. Reanimare
- c. Spălătoarele de rufe
- d. Călcătoarele
(Edgar Degas, 1884)

- a. După recoltă
- b. Țara unde curg lapte și miere
- c. Cocoș decapitat
- d. Intoxicație alimentară

- a. După recoltă
- b. Țara unde curg lapte și miere
(Pieter d. ă. Bruegel, 1567)
- c. Cocoș decapitat
- d. Intoxicație alimentară

- a. Vrăjitorie
- b. Uimire
- c. Propăvăduitor nomad
- d. Șarlatanul

- a. Vrăjitorie
- b. Uimire
- c. Propăvăduitor nomad
- d. Șarlatanul
(Hieronymus Bosch, 1480)

- a. Masă de pomenire
- b. Rugăciunea
- c. Masă de prânz
- d. Cuvântarea

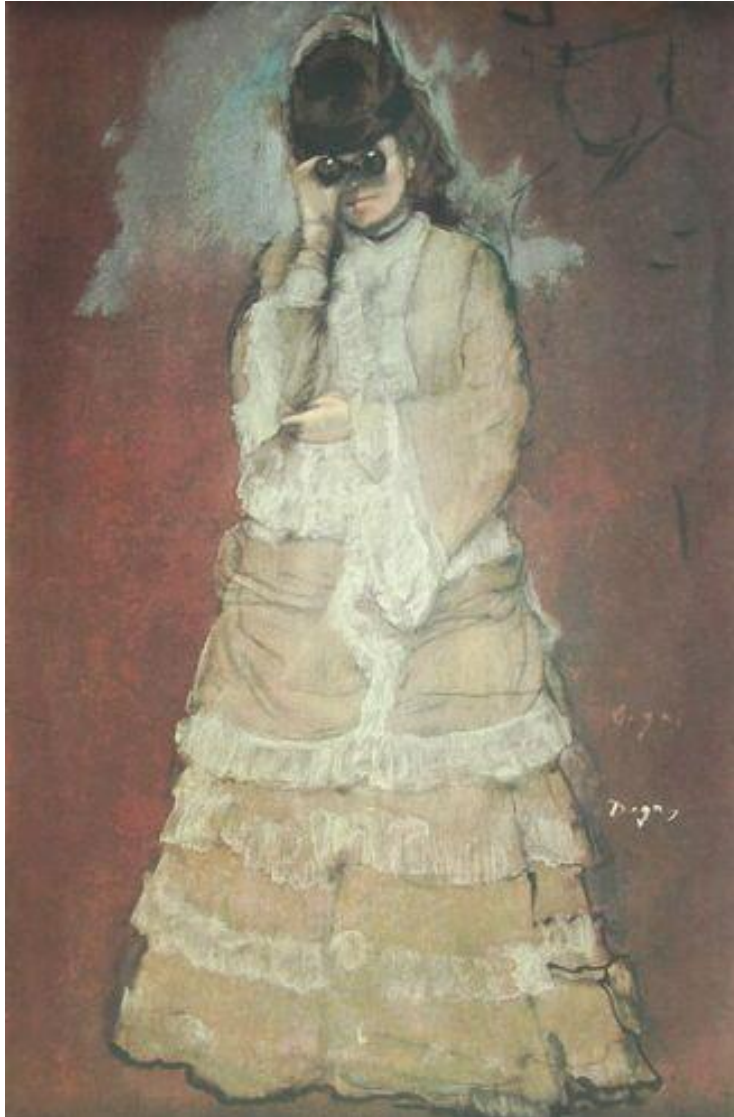
- a. Masă de pomenire
- b. Rugăciunea
- c. Masă de prânz
(Albin Egger-Lienz, 1910)
- d. Cuvântarea

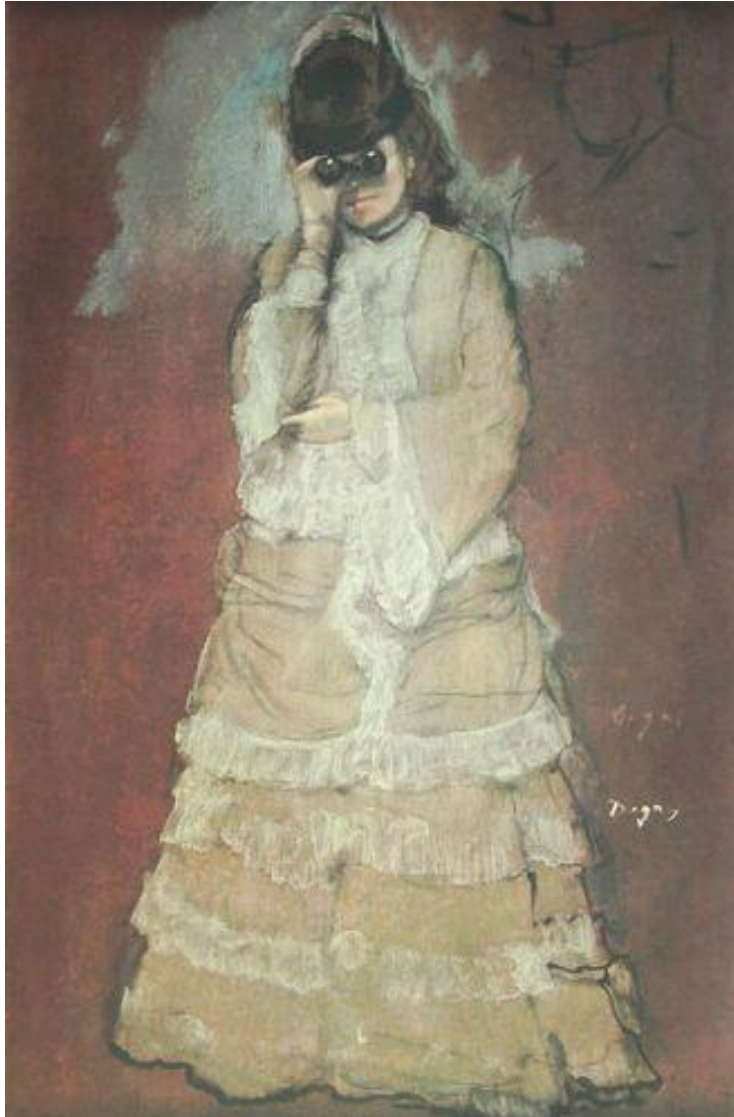
- a. Fată bând vin cu doi cavaleri
- b. Cerere în căsătorie
- c. Gemenii
- d. Masă festivă

- a. Fată bând vin cu doi cavaleri
(Jan Vermeer van Delft, 1660)
- b. Cerere în căsătorie
- c. Gemenii
- d. Masă festivă

- a. Carnaval în Veneția
- b. Damă cu binoclu de teatru
- c. Spioana
- d. Demon

- a. Carnaval în Veneția
- b. Damă cu binoclu de teatru
(Edgar Degas, 1834-1917)
- c. Spioana
- d. Demon

Transferul în viața de zi cu zi

Obiective:

- Când concluziile noastre sunt importante și au consecințe grave este mai bine să evităm decizii pripite și să căutăm informații relevante.

Transferul în viața de zi cu zi

Obiective:

- Când concluziile noastre sunt importante și au consecințe grave este mai bine să evităm decizii pripite și să căutăm informații relevante.
- **Exemplu:** Cineva vorbește foarte încet și mimica acestei persoane este extrem de redusă. *Retardare mentală? Boală neurologică?*
- **Atenție:** *Acestă persoană ar putea să ia medicamente cu astfel de efecte secundare.*

Transferul în viața de zi cu zi

Obiective:

- Când concluziile noastre sunt importante și au consecințe grave este mai bine să evităm decizii pripite și să căutăm informații relevante.
- **Exemplu:** Cineva vorbește foarte încet și mimica acestei persoane este extrem de redusă. *Retardare mentală? Boală neurologică?*
- **Atenție:** *Acestă persoană ar putea să ia medicamente cu astfel de efecte secundare.*
- Deciziile care nu sunt așa de importante pot să fie luate repede (de exemplu ce iaurt, ce prăjitură, numerele de loto).

Transferul în viața de zi cu zi

Obiective:

- Când concluziile noastre sunt importante și au consecințe grave este mai bine să evităm decizii pripite și să căutăm informații relevante.
- **Exemplu:** Cineva vorbește foarte încet și mimica acestei persoane este extrem de redusă. *Retardare mentală? Boală neurologică?*
- **Atenție:** *Acestă persoană ar putea să ia medicamente cu astfel de efecte secundare.*
- Deciziile care nu sunt așa de importante pot să fie luate repede (de exemplu ce iaurt, ce prăjitură, numerele de loto).
- A face greșeli este omenește: luați întotdeauna în considerare posibilitatea că vă puteți înșela.

Transferul în viața de zi cu zi

Obiective:

- Când concluziile noastre sunt importante și au consecințe grave este mai bine să evităm decizii pripite și să căutăm informații relevante.
- **Exemplu:** Cineva vorbește foarte încet și mimica acestei persoane este extrem de redusă. *Retardare mentală? Boală neurologică?*
- **Atenție:** *Acestă persoană ar putea să ia medicamente cu astfel de efecte secundare.*
- Deciziile care nu sunt așa de importante pot să fie luate repede (de exemplu ce iaurt, ce prăjitură, numerele de loto).
- A face greșeli este omenește: luați întotdeauna în considerare posibilitatea că vă puteți înșela.
- Luați hotăriri importante pe baza faptelor solide. Presupunerile simple sunt un “sfătuitor prost”. Ia în considerare întotdeauna consecvențele unei decizii greșite.

Ce legătură au acestea cu psihoza?

Multe (însă nu toate!) persoane cu psihoză au tendința de a trage concluzii foarte repede și de a-și forma păreri extreme. Acest tip de a gândi se intensifică când suntem stresați.

Ce legătură au acestea cu psihoza?

Multe (însă nu toate!) persoane cu psihoză au tendința de a trage concluzii foarte repede și de a-și forma păreri extreme. Acest tip de a gândi se intensifică când suntem stresați.

Exemplu: Lucia susține că medicul ei este în realitate fostul ei prieten, care o urmărește în psihiatrie de mai mulți ani.

De ce: Amândoi provin din același sat și au același prenume.

Însă: Este doar o simplă coincidență.

Ce legătură au acestea cu psihoza?

Multe (însă nu toate!) persoane cu psihoză au tendința de a trage concluzii foarte repede și de a-și forma păreri extreme. Acest tip de a gândi se intensifică când suntem stresați.

Exemplu: Lucia susține că medicul ei este în realitate fostul ei prieten, care o urmărește în psihiatrie de mai mulți ani.

De ce: Amândoi provin din același sat și au același prenume.

Însă: Este doar o simplă coincidență.

Înainte de a face acuzații grave este necesar să adunați cât mai multe informații și să discutați alte explicații cu persoane de încredere.

Vă mulțumim pentru atenția dumneavoastră!

pentru cei care conduc grupa:

Vă rugăm să distribuiți fișele de lucru. Prezentați aplicația noastră COGITO (se descarcă gratuit)..

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Oiseau '3'	flickr	LUCKY STRIKE	CC	Lucky Strike cigarette box/ Zigarettenschachtel

All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).
 Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei (“public domain”), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist (“public domain”; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Legenda	Teoria conspirativă	“Dovada”
<p>Se presupune că aterizarea pe Lună în anul 1969 nu a avut loc și că este doar o farsă.</p>	<p>Argumente pro?</p>	

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Legenda	Teoria conspirativă	“Dovada”
<p>Se presupune că aterizarea pe Lună în anul 1969 nu a avut loc și că este doar o farsă.</p>	<p>Motivele probabile ale SUA (Statele Unite ale Americii):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Victorie tehnologică” în spațiu asupra Uniunii Sovietice, care a lansat mai devreme un satelit cu succes 2. Distragerea atenției de la războiul în Vietnam 3. NASA a falsificat aterizarea pe Lună pentru că le-a fost frică că se reduce bugetul 	

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Legenda	Pro și contra	“Dovada”
<p>Se presupune că aterizarea pe Lună în anul 1969 nu a avut loc și că este doar o farsă.</p>	<p>Pro: ???</p>	 <p>A photograph showing an astronaut in a white spacesuit standing on the lunar surface. To the left, an American flag is planted in the ground. The surface is dark and dusty with visible boot prints. The background is the blackness of space.</p>

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Legenda	Pro și contra	“Dovada”
<p>Se presupune că aterizarea pe Lună în anul 1969 nu a avut loc și că este doar o farsă.</p>	<p>Pro:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Steagul fluturînd”: imposibil pentru că pe Lună nu există o atmosferă/vreme 2. Imaginile de cer fără stele și umbrele diferite sunt indicii pentru o producție într-un studio de film 3. Mesajul de radio al lui Armstrong: el a răspuns prea repede la ultima propoziție a lui Nixon. Semnale de radio au nevoie de mai mult timp de transmitere 	

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Legenda	Pro și contra	“Dovada”
<p>Se presupune că aterizarea pe Lună în anul 1969 nu a avut loc și că este doar o farsă.</p>	<p>Contra: ???</p>	 <p>A photograph showing an astronaut in a white spacesuit standing on the lunar surface. To the left, an American flag is planted in the ground. The background is the dark, cratered surface of the moon under a black sky.</p>

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

Legenda	Pro și contra	“Dovada”
<p>Se presupune că aterizarea pe Lună în anul 1969 nu a avut loc și că este doar o farsă.</p>	<p>Contra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fluturatul steagului a fost produs prin înfingerea barei în suprafața Lunii și a unei bări transversale 2. Fotografiile nocturne au nevoie de timp de expunere prelungit, surse de lumină slabe nu apar → stelele lipsesc 3. Umbrele diferite sunt determinate prin suprafața neregulată a Lunii 4. Interviuul a fost redactat și pauzele de dialog din cauza transmiterii au fost prelucrate 	

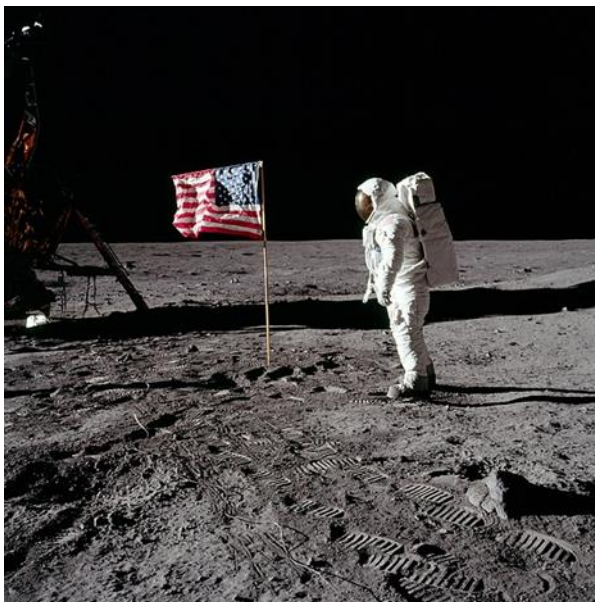

Concluzii pripite “în acțiune”

- Legende moderne -

A fost falsificată aterizarea pe Lună prin regimul SUA?

Nu!

Director Roland Emmerich (Independence Day):
 “The moon landing (...) was just too good. Such a thing was impossible to stage in the 1960s. Even with today’s equipment this would pose problems.”

Sursă: Stația ZDF de televiziune germană : “Vorsicht Verschwörung” (Atenție conspirație)

Cum au apărut astfel de legende moderne și alte teorii conspirative?

???

Cum au apărut astfel de legende moderne și alte teorii conspirative?

- De multe ori sunt mai atrăgătoare și captivante ca și realitatea.
- Se bazează pe fapte care sunt greu de verificat și în care oamenii cred ușor (cum ar fi steagul fluturînd care sugerează că pozele au fost făcute pe Pământ).
- Ascund explicații alternative (cerul fără stele se explică prin limitările tehnice din cauza fotografiilor de noapte).
- Legene moderne scot fapte din contextul lor.